

Borgingsdocument schrijven

Onderbouw 1-2- (3) voorbereiding op het schrijven			
Doel:	Materiaal	Toetsing	Werkafspraken
<p>We bevorderen:</p> <ol style="list-style-type: none"> .. kennis en ervaring omtrent het eigen lichaam en het bewust er mee omgaan ..het evenwichtsgevoel en het doen beheersen van de grote lichaamsspieren ..de lichaamscoördinatie in het algemeen en de oog-handcoördinatie in het bijzonder ..de ruimtelijke oriëntatie zowel drie – als tweedimensionaal ..het verscherpen van het observatievermogen ..het ontwikkelen van de tastzin ..de behendigheid van de vingers <p>De leerling kan:</p> <ol style="list-style-type: none"> ..symmetrische bewegingen uitvoeren vanuit schouder, elleboog en pols ..parallele bewegingen uitvoeren in de ruimte en op het platte vlak ..ontspannen tekenen en schrijven met de voorkeurshand ..tekenen met de correcte potloodgreep ..tekenen met behoud van een correcte zit- en schrijfhouding 	<p>Spelmateriaal</p> <p>Gym</p> <p>Driekantige potloden, dikke en dunne stiften, dikke en dunne kwasten</p> <p>Pennenstreken</p> <p>Schrijfdansoefeningen</p>	<p>Geen, alleen observatie.</p> <p>Indien nodig observatie- toets-formulier uit 'Schrijven met zorg'.</p>	<p>Minimaal 1x per week een voorbereidende schrijfactiviteit + veel motorische oefeningen.</p> <p>De juiste pengreep vinden we erg belangrijk.</p>
Onderbouw 3 voorbereidend aanvankelijk schrijven			
Doel:	Materiaal	Toetsing	Werkafspraken
<p>De leerling kan ....</p> <ol style="list-style-type: none"> ..ontspannen tekenen en schrijven met de voorkeurshand ..ontspannen schrijven met een correcte potloodgreep ..schrijven met behoud van een correcte zit- en schrijfhouding ..coördineren van oog-, arm-, hand- en vingerbewegingen 	<p>VLL</p> <p>Driekantig potlood.</p> <p>Pennenstreken</p>	<p>VLL</p> <p>Indien nodig observatie- toets-formulier uit</p>	<p>3x per week aansluitend op wat er wordt geleerd bij het lezen</p> <p>Juiste zithouding, papierligging en pengreep en juiste wijze van het</p>

5. ..het schrijven van schrijfpatronen voorafgaand aan het aanvankelijk schrijven 6. ..beheerst de belangrijkste begrippen betreffende ruimte, vorm en beweging.		‘Schrijven met zorg’.	schrijven van de letters. Dus boven beginnen enz..
Onderbouw 3 aanvankelijk schrijven			
Doel:	Materiaal	Toetsing	Werkafspraken
De leerling kan.. 1. ..ontspannen tekenen en schrijven met de voorkeurshand 2. ..ontspannen schrijven met een correcte potloodgreep 3. ..schrijven met behoud van een correcte zit- en schrijfhouding 4. ..schrijven met de correcte ligging van het schrijfschrift 5. ..coördineren van oog-, arm-, hand- en vingerbewegingen 6. ..het schrijven van schrijfpatronen voorafgaand aan het aanvankelijk schrijven 7. ..het schrijven met een juiste schrijfbewegingsvolgorde 8. ..het schrijven van verbonden kleine letters, cijfers en lees- en retekens 9. ..het schrijven op kleinere liniatuur 10. ..een eigen tempo schrijven 11. ..het kritisch beoordelen van het eigen handschrift	VLL Driekantig potlood Pennenstreken: oefenwerkboek en schrijfwerkboek	VLL Indien nodig observatie- toets- formulier uit ‘Schrijven met zorg’.	3x per week aansluitend bij wat de kinderen lezen Juiste zithouding, papierligging en pengreep en juiste wijze van het schrijven van de letters. Dus boven beginnen enz.. We werken toe naar een verbonden schrift.
Middenbouw 4 aanvankelijk schrijven			
Doel:	Materiaal	Toetsing	Werkafspraken:
De leerling kan... 1. ..dezelfde verworvenheden als bij groep 3 2. ..het schrijven van hoofdletters 3. ..het schrijven op kleinere liniatuur	Schrijfschriften met Liniëring 6-4-6 Pennenstreken: oefenwerkboek en schrijfwerkboek (Driekantige pen) pen van school (Bic)	Observaties Indien nodig observatie- toets- formulier uit ‘Schrijven met zorg’.	3x per week volgens de “methode” Juiste zithouding, papierligging en pengreep en juiste wijze van het schrijven van de letters. Dus boven beginnen enz.. De leerlingen corrigeren hun werk m.b.v. haakjes om het woord. (idee ; ipv haakjes: een streepje met

			<p>potlood onder foute woord . Dan zit het probleem haakjes die je normaal gebruikt om iets toe te voegen niet in de weg</p> <p>We vragen van de leerlingen om verbonden te schrijven. Blokschrift is een uitzondering.</p> <p>Leerlingen mogen kiezen tussen een driekantig potlood of pen.</p>
Middenbouw 5-6 voortgezet schrijven			
Doel:	Materiaal	Toetsing	Werkafspraken:
<p>De leerling kan...</p> <ol style="list-style-type: none"> ..dezelfde verworvenheden als bij groep 3 -4 ..het schrijven op een basislijn zonder hulplijnen ..verschil maken in vlot schrijven en tekenend schrijven ..vlot schrijven: groep 5/6 > 30 en 40 letters per minuut 	<p>Schrijfschriften met liniëring 6-4-6. Halverwege groep 5 naar 6-3-6 liniëring. Werkboeken van Pennenstreken.</p> <p>Pen van school (Bic)</p>	<p>Observaties</p> <p>Indien nodig observatie- toets- formulier uit 'Schrijven met zorg'.</p>	<p>2 keer per week (groep 5) en 1 keer per week (groep 6) schrijfopdracht op de weektaak.</p> <p>Alert op juiste wijze van schrijven van letters en netheid. Hoofdletters integreren en verwachten dat ze dit doen.</p> <p>De kinderen schrijven met een pen.</p>
Bovenbouw 7-8 voortgezet schrijven			
Doel:	Materiaal	Toetsing	Werkafspraken:
<p>De leerling kan...</p> <ol style="list-style-type: none"> ..dezelfde verworvenheden als bij groep 3 -4-5-6 ..vlot schrijven: groep 7/8 > 50 en 60 letters per minuut ..een meer persoonlijk maar consistent handschrift ..het tekenend kunnen schrijven van skeletschrift ..het toepassen van een eenvoudige cursief met een smalle en 	<p>Schrijfschriften van Pennenstreken.</p> <p>Pen</p>	<p>Observatie</p> <p>Indien nodig observatie- toets- formulier uit 'Schrijven met zorg'.</p>	<p>1x per week schrijfopdracht op de weektaak.</p> <p>Leerlingen mogen een eigen handschrift ontwikkelen en dus ook los wanneer dat nog niet het geval</p>

<p>brede pen</p> <p>6. ..het hanteren van een overzichtelijke bladspiegel</p> <p>De leerling heeft inzicht in...</p> <p>7. ..het specifieke van verschillende schrijfsituaties</p> <p>8. ..sober methodisch schrift</p> <p>9. ..fraai schrift met versierende elementen zoals hoofdletters lussen, stokken en staarten</p> <p>10. ..verschillende bladspiegels</p>			<p>is.</p> <p>Netheid, geen hoofdletters als kleine letter gebruiken zijn zaken waar we scherp op letten in deze fase.</p> <p>De kinderen schrijven met pen.</p>
--	--	--	--

Einddoelstelling:

De leerlingen zijn in staat om afhankelijk van het doel leesbaar en vlot te schrijven. Het schrift is verzorgd en consistent met aandacht voor beeldende elementen.